

Sygn. akt VII U 605/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2016 r. w Warszawie

sprawy R. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania R. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 19 lutego 2016 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje R.
K. prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 1 lutego 2016r.

Sygn. akt VII U 605/16

UZASADNIENIE

R. K. w dniu 14 marca 2016 r. złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 19 lutego 2016 r., znak: (...), na mocy której organ rentowy omówił mu prawa do wcześniejszej emerytury – z warunków szczególnych.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podniósł, że organ rentowy nie zaliczył do okresu zatrudnienia w gospodarstwie rolnym rodziców w latach od dnia 23 listopada 1971 r. do dnia 31 lipca 1975 r. z powodu braku dokumentów stwierdzających fakt, iż rodzice ubezpieczonego posiadali gospodarstwo rolne. Na potwierdzenie tego faktu, odwołujący załączył do akt sprawy zaświadczenie ze Starostwa O., które potwierdza, że B. oraz S. K. (rodzice ubezpieczonego) są właścicielami działek położonych w gminie W., nakazy płatnicze ze lata 1970,1971,1972,1973 oraz pismo Prezydium Powiatowej Rady Narodowej Wydział Rolnictwa i Leśnictwa, z którego wynika, że ojciec ubezpieczonego - B. K. użytkował gospodarstwo rolne jako spadkobierca (odwołanie z dnia 14 marca 2016 r. wraz z załącznikami s.2 – 9 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 14 kwietnia 2016 r., wniósł o jego oddalenie.

Organ rentowy w uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie podniósł między innymi, że ubezpieczony nie spełnił przesłanek z art. 184 ust 1 pkt.2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Spółecznych II Oddział w W., albowiem ubezpieczony nie spełnił wymogu 25 lat składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999 r., warunkujących prawo do świadczenia. Wskazał, że odwołujący udowodnił 23 lata, 3 miesiące i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy podniósł, że do stażu tego organ rentowy nie uwzględnił okresu 23 listopada 1971 r. (ukończenia przez ww. 16 lat) do dnia 31 lipca 1975 r. w którym to okresie odwołujący miał pracować w gospodarstwie rolnym rodziców. Organ rentowy wskazał, iż zeznania świadków przedłożone przez odwołującego się nie są w ocenie organu rentowego wiarygodne, bowiem jak wynika z zeznań świadków ubezpieczony wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym rodziców, położonym w miejscowości B., w pełnym wymiarze czasu pracy, a praca ta była stała. Jednakże z oświadczenia ubezpieczonego wynika, że w okresie od września 1972 r. do czerwca 1975 r. pobierał naukę w Zasadniczej Szkole Zawodowej. Ponadto odwołujący oświadczył, że dojazd do szkoły zajmował ok. pół godziny. W ocenie organu rentowego pobieranie nauki trwające przynajmniej kilka godzin dziennie, dojazd do szkoły, przygotowanie do zajęć wykluczały możliwość wykonywania pracy w gospodarstwie rodziców stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł również, że z zaświadczenia wydanego przez Starostę O. wynika, że do 1973 r. W. K. władał działkami z innymi osobami, brak jest informacji jaka część przypadła na ww. Dopiero od 1973 r. B. K. i S. K. (rodzice ubezpieczonego) figurują jako właściciele działek o łącznej powierzchni 2,81 ha, w tym użytków rolnych 2,30 ha.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony R. K., urodzony w dniu (...) w dniu 4 lutego 2016 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Inspektoracie w O., wniosek

o wcześniejszą emeryturę z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, zaświadczenie o posiadaniu gospodarstwa rolnego przez rodziców, oświadczenie

o uczęszczaniu do szkoły zawodowej oraz zeznania świadków (k.1- 12 a.r. tom IV).

Organ rentowy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił, że ubezpieczony wykazał łączny okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 23 lat,

3 miesiące i 15 dni, przy czym nie zaliczył okresu od dnia 23 listopada 1971 r. do dnia 31 lipca 1975 r. pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, ponieważ w zaświadczeniu ze starostwa w O. brak jest określenia w jakiej części rodzice byli właścicielami użytków rolnych i w jakim dokładnie okresie.

Wobec nie wykazania 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego decyzją z dnia 19 lutego 2016 r., znak: (...), organ rentowy odmówił R. K. prawa do wcześniejszej emerytury (k.12, tom IV a.r.).

R. K. od niekorzystnej dla niego decyzji organu rentowego odwołał się do Sądu inicjując tym samym niniejsze postępowanie.

Od roku 1972 do roku 1975 odwołujący uczęszczał do szkoły zawodowej

w M., w odległości około 15 km od rodzinnej wsi – B.. Na zajęcia uczęszczał z reguły w godzinach 07:00, a w domu był około godziny 16:00. Dojazd do szkoły zabierał mu około 30 minut. W czasie pobierania nauki ubezpieczony mieszkał z rodzicami oraz rodzeństwem (dwoma siostrami oraz bratem) w gospodarstwie rolnym w którym pomagał. Wykonywał wszystkie prace związane z gospodarstwem rolnym. Natomiast po śmierci matki odwołującego w 1974 r., pracy było więcej. Gospodarstwo rodziców wnioskodawcy miało około 4 ha. W gospodarstwie były również zwierzęta gospodarskie – krowy, świnie, koń.

W latach 1973 – 1975 r. rodzice odwołującego B. i S. K. byli wpisani do ewidencji gruntów i budynków jako władający działkami rolnymi o łącznym areale 2,81 ha, w tym 2,32 użytków rolnych. Ponadto matka odwołującego była wpisana do ewidencji gruntów i budynków jako władająca działkami rolnymi o łącznej powierzchni 0,77 ha, w tym użytków rolnych 0,53, położonymi w gminie W..

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów

z dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych oraz w oparciu

o zeznania świadków M. T., K. W. oraz zeznania odwołującego.

Zdaniem Sądu dokumenty, w zakresie jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty nie były przez strony sporu kwestionowane w zakresie ich autentyczności, a zatem wynikające

z treści tych dokumentów okoliczności należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. W ocenie Sądu Okręgowego także zeznania ww. świadków należy uznać za wiarygodne, albowiem korespondują one z całym pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. W ocenie Sądu Okręgowego brak było także podstaw do odmówienia wiarygodności zeznaniom samego odwołującego się, albowiem jego zeznania nie były sprzeczne z zeznaniami świadków i znajdowały potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga zważył co następuje:

Odwołanie R. K. od decyzji organu rentowego z dnia 19 lutego 2016 r. znak: (...) zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że jedyną okolicznością sporną w niniejszej sprawie było to, czy ubezpieczony posiada na dzień 01 stycznia 1999 r. wymagany okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący co najmniej 25 lat. Zarówno na etapie postępowania wyjaśniającego, jak i w toku niniejszego postępowania Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie kwestionował bowiem okoliczności spełnienia przez odwołującego warunku posiadania, co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wskazując na gruncie zaskarżonej decyzji, że ogólny staż pracy ubezpieczonego, tj. okresów składkowych i nieskładkowych wynosi łącznie 23 lata, 3 miesiące i 15 dni, przy czym 19 lat i 10 miesięcy wynosi jego staż pracy

w warunkach szczególnych. W tych realiach okoliczność ta, jako bezsporna nie wymagała zatem przeprowadzenia jakichkolwiek dowodów.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego m.in. w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganych w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Przy czym okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy wynosi

w przypadku mężczyzn, co najmniej 25 lat.

W świetle przepisu art. 10 ust. 1 powołanej ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

1. okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki;

2. przypadające przed dniem 01 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia;
 3. przypadające przed dniem 01 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,
- jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Powyższy przepis pozwala na uwzględnienie okresów ubezpieczenia społecznego rolników, obejmującego również domowników, a także okresów prowadzenia gospodarstwa rolnego i pracy w nim domowników rolnika, przypadających w czasie, kiedy nie funkcjonowało ubezpieczenie społeczne rolników. Przepis nie zawiera definicji prowadzenia gospodarstwa rolnego (np. w zakresie jego obszaru) ani definicji pracy w gospodarstwie rolnym. Jednakowe traktowanie okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników na równi z okresami, kiedy ubezpieczenie to nie funkcjonowało, oznacza, że przepis dotyczy prowadzenia gospodarstwa rolnego i pracy w nim na takich zasadach, na jakich zostało ono objęte ubezpieczeniem społecznym rolników. W przepisach regulujących ubezpieczenie społeczne rolników należy szukać definicji gospodarstwa rolnego, osoby prowadzącej gospodarstwo rolne i osoby wykonującej pracę w gospodarstwie rolnym. Za wymienione w art. 10 pkt. 3 przypadające przed dniem 01 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym, uważa się okresy wykonywania pracy na takich warunkach, jakie po dniu 01 stycznia 1983 r. dawałyby podstawę do objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników. Takie stanowisko zajął m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 03 lipca 2001 r. wydanym w sprawie o sygn. akt II UKN 460/00. W uzasadnieniu tego orzeczenia, Sąd ten stwierdził, że definicja domownika zawarta w art. 6 pkt. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r., poz. 1217) wymaga zamieszkiwania z rolnikiem lub w bliskim sąsiedztwie i stałej pracy w gospodarstwie rolnym. Stała praca w gospodarstwie rolnym nie polega na codziennym wykonywaniu czynności rolniczych, co ze względu na rozmiar gospodarstwa lub rodzaj produkcji rolnej może nie być w pewnych okresach konieczne, lecz polega na gotowości do wykonania pracy rolniczej, jeżeli sytuacja tego wymaga. Dlatego wymogiem jest zamieszkiwanie w pobliżu gospodarstwa rolnego, co zapewnia dyspozycyjność osoby pracującej w tym gospodarstwie.

A zatem przyjąć należy, że rodzice wnioskodawcy B. i S. K. byli rolnikami w rozumieniu przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym rolników i ich rodzin, albowiem w latach 1971-1975 byli posiadaczami gospodarstwa rolnego o łącznej powierzchni 3,5 ha, położonego na terenie obrębu B.. Na tych gruntach rolnych prowadzili oni działalność rolniczą. Odwołujący po ukończeniu 16 roku życia uczył się wprawdzie w Zasadniczej Szkole Zawodowej w M., to jednak już po powrocie ze szkoły pracował z rodzicami w polu oraz przy inwentarzu wykonując wszystkie prace.

Wobec zakwestionowania przez organ rentowy zasadności zaliczenia odwołującemu do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, Sąd w tym zakresie przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe, tj. dopuścił dowód z akt emerytalnych odwołującego, zaświadczenia Starosty O., nakazów płatniczych, pisma Prezydium Powiatowej Rady Narodowej oraz z zeznań świadków: M. T., K. W. oraz zeznań R. K. złożonych w charakterze strony.

Zgromadzony w ten sposób materiał dowodowy stanowi zdaniem Sądu podstawę do uznania, że odwołujący wykazał przesłanki pozwalające na zaliczenie do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym. Odwołujący R. K. wywodził, że wykonywał wszystkie prace w gospodarstwie, zarówno w polu jak i w siedlisku. Fakt wykonywania takich prac potwierdzają zeznania świadków M. T. i K. W.. Świadczenie widzieli odwołującego przy pracach polowych takich jak żniwa, wykopki oraz pracach w siedlisku. Ponadto Świadczenie zgodnie oświadczyli, iż odwołujący R. K. od 1971 roku pobierał naukę w Zasadniczej Szkole Zawodowej, podczas której trwania mieszkał razem z rodzicami oraz dwiema starszymi siostrami i bratem w gospodarstwie rolnym rodziców w B.. Z zeznań R. K. wynika, że w 1971r. w gospodarstwie tym zamieszkiwał wraz z rodzicami i rodzeństwem. W skład gospodarstwa wchodziła ziemia orna. W gospodarstwie hodowano 5 świń, krowę i konia. Odwołujący zeznał, że jego ojciec pracował na zmiany w systemie 12/24. Pytany o dojazdy do szkoły zawodowej odwołujący zeznał, że uczęszczał do zasadniczej szkoły zawodowej, odległej o 15 km. W spornym okresie odwołujący jeździł tam autobusem, zajęcia zaczynał o 7 rano, a wracał ok. godz. 16.00.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż R. K. wykazał, że w spornym okresie od 23 listopada 1971r. do 31 lipca 1975 r. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców, dlatego okres ten można zaliczyć do jego stażu pracy.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia stwierdzić należy, że R. K. spełnił wszystkie niezbędne przesłanki do nabycia prawa do emerytury określone w powołanych przepisach, albowiem ukończył wiek emerytalny 60 lat, nie jest członkiem OFE, do dnia 01 stycznia 1999 r. posiada okres składkowy i nieskładkowy uzupełniony okresem pracy

w gospodarstwie rolnym rodziców, obejmujący łącznie ponad 25 lat oraz staż pracy

w szczególnych warunkach wynoszący ponad 15 lat. Dlatego też Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 19 lutego 2016 r., znak: (...) w ten sposób, że przyznał odwołującemu R. K. prawo do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych od dnia 1 lutego 2016 r.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy orzekł jak sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)